

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Бойка Николова Брезоева, катедра „Счетоводство и анализ, УНСС,
профессионалено направление 3.8 Икономика, научна специалност
„Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност”

Относно: конкурс за доцент по научна специалност „Счетоводна отчетност,
контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводна отчетност в
нефинансовия сектор)”, професионалено направление 3.8 Икономика в
УНСС.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Счетоводство и анализ” към
Финансово-счетоводния факултет на УНСС съгласно Решение на АС № 5/12.07.2017 г.
Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 182/09.02.2017
г. на Ректора на УНСС.

2. Кратка информация за кандидата в конкурса

По обявения конкурс има само един кандидат - гл. ас д-р Михаил Мусов, работещ
на основен трудов договор в УНСС, катедра „Счетоводство и анализ” от 2010 г. От
2010 г. той е асистент, а от 2012 г. е главен асистент към катедрата. През 2010 г. е
придобил образователна и научна степен “доктор” по научната специалност 05.02.07
“Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност”.

Гл. ас. Михаил Мусов е придобил образователна и научна степен “доктор” по
научната специалност 05.02.07 “Счетоводна отчетност, контрол и анализ на
стопанската дейност” през 2010 г. (диплома № 34904 от 24.01.2011 г.) въз основа на
защитена дисертация на тема “Счетоводен панализ на корпоративните пасиви в
светлината на теорията за капиталовата структура”. Темата на дисертационния труд е в
обхвата на научната специалност по конкурса.

Кандидатът отговаря на изискванията за необходим стаж като асистент и главен
асистент във висше училище. Гл. ас. д-р Михаил Мусов има преподавателски стаж на
основен трудов договор в УНСС повече от 6 години.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Гл. ас. д-р Михаил Мусов е представил в пълен и достатъчно съдържателен вид всички изисквани материали в "Карта за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в УНСС". Приложението от кандидата списък с 19 научни публикации и учебни пособия показва, че научните интереси на гл. ас. д-р Михаил Мусов са в областта на управленското счетоводство и образоването по счетоводство във ВУЗ. Те са в съответствие с изискваната по конкурса научна специалност 05.02.07 "Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанска дейност".

За участие в конкурса за доцент кандидатът е представил публикуван монографичен труд на тема „*Професионални компетенции и личностни качества във висшето образование по счетоводство: минало, настояще и бъдеще*“, Издателски комплекс – УНСС, С., 2017, общо 198 страници. Трудът е обсъден и приет от катедра "Счетоводство и анализ" в УНСС. Той е рецензиран от двама рецензенти, хабилитирани лица. Също така той е представил и участие в колективна монография, както е посочено по-долу.

Според т. 3, ал. 1 на чл. 24 от ЗРАСРБ монографичният труд не трябва да повтаря представените публикации за придобиване на образователната и научна степен "доктор", което е спазено от кандидата.

Гл. ас. д-р Михаил Мусов е участвал в *три научно-изследователски и три образователни проекта* – два национални и четири университетски. Участник е също и в над 100 бизнес/международн проекти в качеството на главен консултант или консултант, ръководител на екипа, обучител или финансов експерт при подготовката на съответния проект.

Кандидатът има посочени 10 цитирания.

Налага се изводът, че по своите количествени и качествени характеристики научно - изследователската дейност на гл. ас. д-р Михаил Мусов отговаря и надхвърля основните и допълнителни изисквания за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в УНСС.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Учебно-преподавателската дейност на гл. ас. д-р М. Мусов основно е свързана с преподававане на счетоводни дисциплини на английски език. През периода на учебните 2010/2011 – 2015/2016 години той има 4326 учебни часа, което е значително над изискваните. Разработил е лекционен курс (учебна програма) по дисциплината „Advanced Management Accounting“ за магистърски програми "European Business and finance" и „Finance and Accounting in English“, лекционен курс по дисциплината „Management Accounting for Performance Measurement“ и „Management Accounting for Decision Making“ за магистърска програма „Accounting, Financial Control and Finance“. Преподавателската му дейност се характеризира с много високо качество, компетентност и използване на съвременни методи на обучение.

Гл. ас. Михаил Мусов е много отговорен, всеотдаен и етичен преподавател. Като научен секретар на катедра „Счетоводство и анализ“ той отговаря и за изготвянето на планираната учебна натовареност на преподавателите от катедрата, което изиска допълнително време и усилия от негова страна.

Въз основа на гореизложеното заключението ми е, че **кандидатът отговаря на изискванията за необходим стаж като асистент и главен асистент във висше училище и притежава необходимия професионален опит и компетентност за заемане на академичната длъжност по конкурса „доцент”.**

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

Кандидатът е представил списък на научните публикации, които са 19 на брой и неповтарящи темата на дисертационния труд,, в т. ч. 1 самостоятелна монография, 1 колективна монография, 1 студия (на английски език), участие в 1 учебник в съавторство, 5 статьи в специализирани индексирани научни списания и 3 статьи в специализирани списания с редколегия (от които 2 статьи в чужбина) и 7 доклада, представени на конференции в страната.

В монографията „*Професионални компетенции и личностни качества във висшето образование по счетоводство: минало, настояще и бъдеще*“ (2016 г.) се разработва обща рамка за счетоводно образование, която балансира личностното и професионалното развитие на студентите. Направен е задълбочен анализ на водещи в световен мащаб рамки и свързаните тях концепции, подходи и модели за висшето образование по счетоводство в бакалавърската степен на обучение. Изведена е необходимостта от възприемане на такава рамка на образоването по счетоводство, която в балансирана степен да съчетава на принципите за постигане на професионални компетенции и изграждане на хуманистични качества у студентите.

В колективната монография „*Адаптиране на учебни програми към изискванията на Institute of Chartered Accountants in England and Wales*“ (2016 г.) участието на кандидата е в глави втора, шеста и осма. Направено е проучване и сравнителен анализ на съдържанието на учебните програми по специализираните учебни дисциплини на Финансово-счетоводния факултет при УНСС и по модулите „Управлensка информация“ и „Право“ от квалификациите на Института на дипломираните експерт-счетоводители на Англия и Уелс (ICAEW), както и анализ на резултатите от проведено анкетно изследване относно информираността на студентите за предоставяните квалификации от ICAEW.

В студията на тема “*Beyond Vocationalism: Toward a Phenomenologically Informed Framework for Accounting Education*” (“Отвъд професионализма: към феноменологично информирана рамка за счетоводно образование”) се прави критичен анализ на рамката за интегрирана компетентност за счетоводно образование (на Lawson и др.), която предполага единствен ангажимент за подготовка на завършилите за наемане на работа, без да се вземат под внимание лични ценности и ангажименти, които са извън техния професионален характер. Предлага се нов подход към счетоводното образование, който се основава на феноменологията.

Кандидатът участва в учебник “*Международни стандарти за финансови отчети*” (2016) (в съавторство) с глави четвърта, пета, шеста и осма с общ обем от 211 стр. Учебникът е предназначен студентите от за дистанционно обучение и в него се разглеждат основните въпроси, свързани с прилагането на МСС/МСФО. Кандидатът е разработил материала за МСС 2 *Материални запаси*, МСС 16 *Имоти, машини и*

съоръжения, както и новите стандарти МСФО 15 Приходи от договори с клиенти и МСФО 16 Лизинг.

Представени са 5 статии, публикувани в специализирани индексирани научни списания, от които 1 статия в чужбина, и 3 статии в специализирани научни списания с редколегия. В периода 16.11.2015 – 01.12.2015 г. статията, публикувана в чужбина, е включена в списъка на топ 10 на най-сваляните от потребителите статии (SSRN's Top Ten download list), публикувани през последните 60 дни в световната мрежа Social Science Research Network (SSRN).

Кандидатът е представил общо 7 доклада на научни конференции в страната. Един от тях е приет и разпространен в ACCOUNTING TECHNOLOGY & INFORMATION SYSTEMS eJOURNAL, Vol 9, Issue 2, January 17, 2017. В периода 28.02.2017 – 15.03.2017 г. докладът е включен в списъка на топ 10 на най-сваляните от потребителите статии, публикувани през последните 60 дни в световната мрежа Social Science Research Network (SSRN). Постижението е за следните две тематични области: (1) Accounting Educator: Courses, Cases & Teaching и (2) Accounting Technology & Information Systems.

Може да се обобщи, че гл. ас. д-р Михаил Мусов участва в обявения конкурс с достатъчен обем научна продукция, която е с актуална тематика и съдържание, съответстваща на научната специалност “Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“. Представените за рецензиране публикации отговарят на задължителните и допълнителни показатели за заемане на академична длъжност “доцент” в УНСС (минимален праг от 300 т.).

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидата

Научните трудове на гл. ас. д-р Михаил Мусов се отличават с конкретност и целенасоченост при формулирането на основните изводи и резултати и търсене на възможности за тяхното практическо прилагане. Той е квалифициран изследовател, способен последователно да отразява актуални проблеми и тенденции в областта на управленското и финансовото счетоводство.

Въз основа на представените публикации като научни приноси на гл. ас. д-р Михаил Мусова могат да бъдат посочени следните:

1) Направен е задълбочен анализ на водещи в световен мащаб рамки и свързаните тях концепции, подходи и модели за висшето образование по счетоводство в бакалавърската степен на обучение, като е изведена необходимостта от възприемане на такава рамка на образованието по счетоводство, която в балансирана степен да съчетава на принципите за постигане на професионални компетенции и изграждане на хуманистични качества у студентите (хуманистично/либерално образование).

2) Обосновава се прилагането на феноменологичен подход в счетоводното образование – феноменологична образователна рамка, чрез която се постигат три метакомпетенции – автентичен стил на мислене, автентичен стил на действия и автентичен стил на интерсубективност, с което се постига балансираност на личностното и професионалното развитие на студентите.

3) Разработена е в съавторство методологична рамка за адаптиране на учебни

програми в икономическото образование към изискванията на международно признати професионални квалификации, като успешно е демонстрирано нейното приложение.

4) В областта на управленското счетоводство е разработен общ модел за вземане на специфични краткосрочни управленски решения, популяризиран е иновативният подход за калкулиране на базата на дейности, свързано с фактора време (Time-Driven Activity-Based Costing), като е обосновано неговото приложение в малките и средните предприятия в страните от Централна и Източна Европа, и е обоснована необходимостта от промяна на бъдещо развитие на управленското счетоводство – от създаването на информация към създаването на полезност от информацията.

7. Основни критични бележки и препоръки към кандидата

Нямам критични бележки към кандидата. Препоръчвам да запази високото качество на своята преподавателска и научноизследователска работа и да насочи своите усилия и в други области на счетоводството.

8. Заключение

Като имам предвид цялостната продукция, научноизследователската и преподавателската дейност, давам своята положителна оценка и препоръчвам на уважаемото научно жури по конкурса, обявен от катедра „Счетоводство и анализ“, гл. ас. д-р Михаил Мусов да бъде избран за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Счетоводство, контрол и анализ на стопанска дейност“.

15.12.2017 г., София

Подпись: .....
(доц. д-р Бойка Брезоева)